

ОСВІТНІ ПОСЛУГИ: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Освіта має важливий економічний вплив на рівень розвитку країни, на економічну конкурентоспроможність нації, а також на індивідуальний економічний добробут громадян. Важливими акцентами освітніх послуг можна вважати:

Економічний розвиток. Освіта вважається одним з основних факторів економічного розвитку. Високоякісна освіта може підвищити рівень людського капіталу, забезпечити більш кваліфіковану робочу силу та сприяти інноваціям та технологічному прогресу.

Господарський ріст. Освіта може впливати на рівень господарського зростання, забезпечуючи необхідні навички та знання, необхідні для розвитку різних галузей економіки. Завдяки високоякісній освіті стимулюється підприємництво, підвищується рівень зайнятості та забезпечується економічна стабільність.

Людський капітал. Освіта є інвестицією в людський капітал, тобто в знання, навички та кваліфікацію населення, що є важливим ресурсом для економіки, оскільки він може сприяти росту продуктивності праці, забезпечувати інновації та залучати інвестиції.

Ринок освітніх послуг. Освітні послуги можна розглядати як економічний продукт, що впливає на попит ринку. Економіка освіти може включати різні аспекти, зокрема, фінансування, вартість надання освітніх послуг, ринкова конкуренція між освітніми установами, регулювання ринку освітніх послуг, розподіл ресурсів між різними рівнями та видами освіти тощо.

Соціальна мобільність. Освіта може впливати на соціальну мобільність, тобто здатність осіб підвищувати свій соціальний статус та дохід через отримання вищої освіти. Це може мати економічний вплив на суспільство в цілому, сприяючи більш рівному розподілу можливостей та зниженню нерівностей.

Інновації та технологічний прогрес: Освіта є стимулом інновацій та технологічного прогресу, які є важливими факторами економічного розвитку. Високоякісна освіта може сприяти розвитку нових ідей, наукових досліджень, технологічних відкриттів та їх комерціалізації, що може мати позитивний вплив на економіку країни.

Фінансування освіти. Питання про джерела фінансування, розподіл ресурсів між різними рівнями освіти, ефективність витрат та доступність

фінансування можуть мати великий вплив на розвиток освітньої системи та доступність освітніх послуг для населення [2].

Отже, економічний аспект освітніх послуг включає ряд факторів, які взаємодіють між собою та мають вплив на розвиток освітньої системи, доступність освіти, рівень якості тощо.

Освіта за характером своєї діяльності відноситься до таких сфер, які взагалі важко піддаються економічному аналізу. Параметри, результати її діяльності дуже важко, а іноді й неможливо виміряти в економічних показниках. Навіть тією мірою, якою це можливо і якою це здійснюється в дослідженнях, економічні виміри освітньої діяльності мають завжди обмежений, вузькопрагматичний характер, не відбивають усіх аспектів самої діяльності та її результатів. Економічні показники освіти саме тому здебільшого є приблизними, відносними. Але це не означає недоцільності проведення економічних досліджень освіти. Сучасний етап розвитку суспільно-економічних відносин потребує налагодження економічного механізму реалізації освітньої діяльності, потребуючи тим самим дослідження їх ефективності та результативності [1].

Економічний аспект освітньої діяльності характеризується, перш за все, її ефективністю і охоплює показники, що підлягають вартісному оцінюванню. Безумовно, далеко не всі сторони освітньої діяльності можуть бути оцінені вартісно. Найбільшою проблемою для вчених і практиків у освітній галузі виступає розроблення алгоритму оцінки широкого спектра соціально-економічних результатів освіти. Ця проблема потребує подальшого дослідження.

Отже, у сучасному складному глобальному та інформаційно насиченому середовищі країни знаходяться в постійному пошуку нових моделей управління освітою та навчальним закладом зокрема, нових гнучких систем фінансування, і особливо – нових форм ефективної організації спільної освітньої, наукової та господарської діяльності університетів.

Література

1. Падалка О.С., Каленюк І.С. *Економіка освіти та управління: навч. посібник.* - К.: Педагогічна думка, 2012. 184 с.

2. *Про реформування фінансування та економічних відносин у сфері вищої освіти.* Доповідна записка Колегії МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva/02/pro-reformuv-finansuvannya-ta-ekon-vidnosin-1.doc>